

Skatteverket, Rätts- och processavdelningen, Dnr 8-136159-2026

Att: Marie Svantesson, marie.svantesson@skatteverket.se

Kopia: Elisabet Browaldh, elisabet.browaldh@skatteverket.se

Remissvar; Förslag till Skatteverkets föreskrifter om personalliggare, SKVFS 2026:XX

I korthet

DRF stödjer inriktningen i de lagändringar som ligger till grund för förslaget till nya föreskrifter, i linje med vårt tidigare remissvar på SOU 2024:61. Vi delar synen att elektroniska personalliggare med tydliga krav på utformning och överföring är ett värdefullt verktyg i arbetet mot skatteundandragande och arbetslivskriminalitet.

Det genomgående budskapet i detta yttrande är att kontrollernas träffsäkerhet – att de genomförs vid rätt tidpunkt och riktas mot rätt verksamheter – har större betydelse för utfallet än i vilken form personalliggaren förs, digitalt eller analogt.

DRF vill också att möjligheten att föra personalliggare manuellt värnas, då den har betydelse både för mindre företags förutsättningar och för samhällets robusthet.

Inledning

Däckspecialisternas Riksförbund (DRF) är sedan 1937 branschorganisationen för Sveriges däck-, fälg- och serviceverkstäder. Våra drygt 800 anslutna, auktoriserade verkstäder, liksom ytterligare cirka 2 000 verkstäder inom fordonsbranschen där däckaffären är en viktig biverksamhet, omfattas av skyldigheten att föra personalliggare inom fordonsserviceverksamhet.

DRF finns inte med på den ordinarie sändlistan för denna remiss, men vill mot bakgrund av frågans stora betydelse för våra medlemmar och för branschens samhällsfunktion ändå lämna synpunkter på förslaget till nya föreskrifter

DRF:s övergripande syn

Skatteverkets arbete mot arbetslivskriminalitet och organiserad ekonomisk brottslighet är av stor betydelse för hela samhällsekonomin, och däck- och fordonsservicebranschen är ett område där detta arbete har särskild relevans. Branschen utgör en del av den kritiska transportinfrastrukturen och är en förutsättning för att människor ska kunna ta sig till arbete och utbildning samt för att räddningstjänst, sjukvård och andra samhällsviktiga funktioner ska fungera, även vid kriser och störningar.

Frågan om sund konkurrens och regelefterlevnad i branschen berör därför mer än ordning och reda i den enskilda verksamheten, eller enbart att skatt betalas – den berör samhällets funktionsförmåga i stort.

DRF:s utgångspunkt är att de föreslagna föreskrifterna är ett steg i rätt riktning, men att deras faktiska effekt mot fusk och arbetslivskriminalitet i hög grad avgörs av hur kontrollarbetet bedrivs i praktiken och hur ofta det sker. Kontroller genomförs i dag i begränsad omfattning i förhållande till antalet berörda företag, vilket utvecklas nedan. De synpunkter som redovisas nedan utgår från denna bedömning.

Kontrollernas omfattning, tidpunkt och frekvens

De föreslagna föreskrifterna preciserar hur en elektronisk personalliggare ska vara utformad för att uppgifter ska kunna visas vid kontrollbesök och överföras till Skatteverket, bland annat via ett anvisat API (12–14 §§ i utkastet). DRF ser positivt på tydligare och mer enhetliga krav, vilket gynnar seriösa aktörer och underlättar Skatteverkets kontrollarbete.

Samtidigt visar Skatteverkets egen konsekvensutredning att antalet kontrollbesök är begränsat i förhållande till antalet berörda företag: 6 215 kontrollbesök genomfördes avseende personalliggare under 2025, fördelat på 4 907 unika företag, medan cirka 25 000 företag omfattas av kravet att föra personalliggare i de aktuella branscherna. Inom däck- och fordonsservicebranschen framgår vidare av Skatteverkets kontroller 2023 att 47 procent av de granskade däckverksamheterna hade brister i kassaregister och personalliggare – en högre andel än i många andra branscher.

Riskbaserat kontrollarbete

DRF bedömer att den största effekten mot arbetslivskriminalitet inte uppnås genom ytterligare tekniska krav på personalliggaren, utan genom fler riskbaserade kontroller vid de tidpunkter då sannolikheten för fusk är som störst.

Däck- och fordonsservicebranschen skiljer sig från många andra branscher genom att verksamheten under några få veckor varje vår och höst når extremt höga belastningstoppar. Det är under dessa perioder som efterfrågan överstiger den etablerade branschens kapacitet och aktörer etablerar sig med tillfälliga däckskiftarstationer. Därmed koncentreras också risken för arbetslivskriminalitet, svartarbete och andra regelöverträdelser till ett begränsat antal veckor per år. Ett kontrollsystem som inte är dimensionerat för dessa perioder riskerar därför att missa de verksamheter som reglerna ytterst syftar till att komma åt.

DRF ser positivt på att Skatteverket utvecklar sina tekniska möjligheter att ta emot och analysera uppgifter från elektroniska personalliggare. För att dessa investeringar ska ge full effekt krävs emellertid att de kombineras med en kontrollverksamhet som har tillräckliga resurser och som prioriterar de verksamheter och tidpunkter där risken för arbetslivskriminalitet är störst. Digitalisering kan effektivisera kontrollen, men den kan inte ersätta kontrollen.

Manuella liggare och beredskap

De föreslagna föreskrifterna (15 § i utkastet) bibehåller möjligheten att föra personalliggaren manuellt, i en bunden och förnumrerad liggare med beständig skrift. DRF vill understryka vikten av att denna möjlighet finns kvar, nu och i eventuella framtida ändringar av regelverket. Vi kan konstatera

att DRF:s ståndpunkt i detta avseende delas av flera andra branschorganisationer i denna remissomgång. Av konsekvensutredningen framgår att omkring 80 procent av de cirka 25 000 företag som omfattas av kravet på personalliggare i de aktuella branscherna för denna manuellt, och att det främst är mindre företag som väljer den lösningen. Bland DRF:s medlemmar, varav 90 procent är småföretagare med däckaffären som huvudverksamhet, är den analoga liggaren ofta ett medvetet och rimligt val snarare än ett tecken på bristande vilja att sköta sig.

Samtidigt som digitalisering skapar effektivitet får den inte skapa sårbarhet. Däck- och fordonsservice är en samhällsviktig funktion som måste fungera även vid störningar i elförsörjning, kommunikation eller digital infrastruktur. Möjligheten att föra personalliggare manuellt är därför inte enbart en fråga om småföretagens administrativa förutsättningar, utan också en fråga om robusthet och totalförsvär. DRF ser positivt på att grundkraven för den manuella liggaren – bunden form, förnumrerade sidor, beständig skrift – är utformade så att de säkerställer spårbarhet även i den analoga varianten.

Däckbranschens särskilda förutsättningar

DRF vill i detta sammanhang, i linje med vår tidigare skrivelse om däckrelaterade riskmoment vid bristande kompetens (18 september 2025), lyfta fram att de korta skiftetiderna kring säsongdäckbytet utgör en viktig bakomliggande orsak till förekomsten av organiserad brottslighet och fusk bland oseriösa aktörer i branschen. Sedan den korta skiftetiden på våren infördes 2009 har branschen sett en tydlig ökning av tillfälliga verksamheter – ofta bedrivna i pop-up-tält och på parkeringsplatser utan permanent verksamhetslokal – som är svåra att nå med kontroller och som saknar den dokumentation, ansvarsförsäkring och spårbarhet som seriösa, auktoriserade verkstäder erbjuder. Denna typ av verksamhet sammanfaller i stor utsträckning med de brister i personalliggare och kassaregister som redovisas ovan.

DRF:s bedömning är att en kort och intensiv säsong skapar ett tidsfönster där efterfrågan tillfälligt överstiger den seriösa branschens kapacitet, vilket underlättar för aktörer som inte avser att följa arbetsrätt, skatteregler eller säkerhetskrav. Skärpta krav på personalliggare är ett värdefullt verktyg för att komma åt dessa aktörer. DRF vill samtidigt framhålla att en översyn av skiftetiderna skulle kunna motverka en del av grundorsakerna till problemet, genom att jämna ut belastningen över säsongen.

Slutsats

DRF tillstyrker de föreslagna föreskrifterna. Samtidigt vill vi understryka att deras effektivitet ytterst kommer att avgöras av hur de tillämpas i praktiken. Den största samhällsnyttan uppnås genom ett riskbaserat kontrollarbete med frekventa, oanmälda kontroller under däckskiftessäsongerna – då sannolikheten för arbetslivskriminalitet är som störst – samtidigt som möjligheten att använda manuella personalliggare värnas av hänsyn till småföretag, robusthet och samhällets beredskap.

DRF ser fram emot fortsatt dialog med Skatteverket i dessa frågor och bidrar gärna med branschens erfarenheter i det fortsatta arbetet.

Om DRF

DRF samlar seriösa däckföretag som förbinder sig att uppfylla högt ställda krav på juridisk och ekonomisk ordning, arbetsmiljö, miljöansvar och teknisk kompetens. Varje medlem ska vara en registrerad juridisk person med känd verklig huvudman och en sund ekonomi utan allvarliga anmärkningar avseende skatt, moms eller arbetsgivaravgifter, samt inneha nödvändiga tillstånd såsom F-skatt, momsregistrering och arbetsgivarregistrering. Grunden för ett tryggt arbete är att svensk arbetsrätt och kollektivavtal följs och att verksamheten har gällande försäkringar och ansvarsförsäkring. Varje medlem är även bunden av DRF:s avtal med Konsumentverket och ska följa Allmänna reklamationsnämndens utslag, vilket ger kunder en tydlig väg till rättelse.

För verkstadsmedlemmar sker medlemskapet genom en auktorisationsprocess med ytterligare krav. Verksamheten ska bedrivas i en fast lokal med regelbundna öppettider under minst tio månader per år och uppfylla Arbetsmiljöverkets föreskrifter för arbetsmiljö, lyftar, verktyg och ergonomi. Miljöpåverkan ska minimeras genom ordnad hantering av uttjänta däck, punkteringsvätskor och däcktvätt, och medlemmen ska vara ansluten till Svensk Däckåtervinning AB (SDAB). Varje arbetsplats ska ha utbildad personal – genom DRF-certifierad däckutbildning eller minst fem års dokumenterad erfarenhet – och arbetet ska utföras enligt DRF:s branschstandard. Kraven gäller även mobila enheter och tillfälliga filialer, som måste uppfylla samma krav som huvudverkstaden.

Genom dessa krav på utbildning, arbetsmiljö, spårbarhet och försäkringsskydd säkerställer DRF att däckbyten hos medlemsverkstäder är en kvalitetssäkrad del av trafiksäkerheten snarare än en riskzon, och att konsumenter har en garanterad rätt till reklamation och efterkontroll – något som saknas vid snabba byten i tillfälliga tält eller oreglerade miljöer.

Med vänliga hälsningar

Jonas Roupé, VD
Däckspecialisternas Riksförbund